

FIȘA DISCIPLINEI
 UP.06.DAP.2.O.21.11
Structuri politice și militare în Țările Române (sec. XV-XVII),
 anul universitar 2021-2022

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Teologie, Litere, Istorie și Arte
1.3	Departamentul	Limbă și literatură, Istorie și Arte
1.4	Domeniul de studii	Istorie
1.5	Ciclul de studii	Master
1.6	Programul de studiu	<i>Istoria românilor și a României în context european (secolele XIV-XX)</i>

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei		<i>Structuri politice și militare în Țările Române (XV-XVII)</i>								
2.2	Titularul activităților de curs		Conf. univ. dr. habil. Claudiu-Ion Neagoe								
2.3	Titularul activităților de seminar / laborator		Conf. univ. dr. habil. Claudiu-Ion Neagoe								
2.4	Anul de studii	MI	2.5	Semestrul	2	2.6	Tipul de evaluare	Examen	2.7	Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	3	3.2	din care curs	2	3.3	S / L / P	1
3.4	Total ore din planul de învăț.	42	3.5	din care curs	28	3.6	S / L / P	14
Distribuția fondului de timp alocat studiului individual								ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								56
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								28
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								41
Tutorat								2
Examinări								4
Alte activități								2
3.7	Total ore studiu individual				133			
3.8	Total ore pe semestru				175			
3.9	Număr de credite				7			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	
4.2	De competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	-
-----	---------------------------	---

5.2	De desfășurare a laboratorului	-
-----	--------------------------------	---

6. Competențe specifice vizate

Competențe profesionale	<p>CT.1 Profesionale</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Formarea deprinderii de a utiliza sursele istorice documentare și narative în analiza evenimentelor, fenomenelor și proceselor istorice specifice epocii medievale și premoderne românești; ❖ Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor; ❖ Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (antropologie culturală, sociologie, psihologie); ❖ Formarea și consolidarea spiritului critic și utilizarea acestuia în cadrul activității științifice; ❖ Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT2: transversale ❖ Descoperirea și însușirea de metode și tehnici eficiente de învățare și cercetare ❖ Manifestarea de atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific ❖ Promovarea valorilor istorice, culturale și sociale care au marcat profund evoluția istorică a Țărilor Române de-a lungul secolelor XV-XVII.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studenților cu noțiuni și concepte istorice specifice istoriei militare medievale românești;
7.2 Obiectivele specifice	<p><u>A. Obiective cognitive</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Să identifice principalele trăsături specifice ale Premodernității românești; ❖ Să-și însușească și să utilizeze adecvat noțiuni și concepte istorice; ❖ Să utilizeze edițiile de surse documentare și narative, precum și alte tipuri de surse (ex. iconografice); ❖ Să realizeze analize punctuale și studii de caz pe baza materialelor documentare și narative, precum și a surselor istoriografice. <p><u>B. Obiective atitudinale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Înțelegerea importanței evenimentelor și fenomenelor ce au marcat evoluția istorică a Țărilor Române în perioada sec. XVI-XVIII; ❖ Cooperarea în echipe de lucru pentru rezolvarea diferitelor sarcini de învățare; <p>Utilizarea unor metode specifice de elaborare a unui plan de dezvoltare personală și profesională.</p>
7.3. Resurse procedurale	<p><u>A. Strategii procedurale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Expunerea, explicația, lectura explicativă, demonstrația, exercițiul, activitatea independentă, autoevaluarea, inter-evaluarea; ❖ Analogia, analiza sintetică, problematizarea, comparația, Brainstorming-ul.

	B. Forme de organizare a activității: ❖ Activitate individuală, frontală, pe echipe.
--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Noțiuni introductive: definirea instituțiilor; geneza instituțiilor; influențe; istoriografia problematicii	2	Prelegerea, problematizarea, sistematizarea analogia și comparația dezbateră	Lecturi și comentarii pe baza izvoarelor documentare, narative, epigrafice, iconografice; Studii de caz; bibliografii orientative și instrumente de lucru
2	Organizarea militară la români înainte de secolul al XV-lea	2		
3	Instituții politice și militare în Transilvania voievodală și princiară	4		
4	Instituții politico-militare în Țara Românească și Moldova: Domnia și dregătoriile militare	4		
5	Organizarea militară la români în Evul Mediu (sec. XV-XVII). „Oastea cea mare” și „oastea cea mică”	4		
6	Tactici de luptă și armament în Evul Mediu românesc	2		
7	Corpuri (cete) militare în Țara Românească și Moldova. Curtenii și slujitorii. Mercenarii	10		
Bibliografie:				
AFTODOR, Ștefan, <i>Boierimea în Țara Românească. Aspecte politice și social-economice (1601-1654) – de la epopeea lui Mihai Viteazul la epoca lui Matei Basarab</i> , Brăila, 2014.				
ANDREESCU, Mihail M., <i>Puterea domniei în Țara Românească și Moldova în secolele XIV-XVI</i> , București, 1999.				
IDEM, <i>Instituții medievale în spațiul românesc</i> , București, 2003.				
ANDREESCU, Șt., <i>Restitutio Daciae</i> , vol. I (<i>Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1526-1593</i>). București, 1980.				
IDEM, vol. II (<i>Relațiile politice dintre Țara Românească, Moldova și Transilvania în răstimpul 1601-1650</i>), București, 1989.				
ARDELEAN, Florin Nicolae, <i>Seimenii în slujba principilor Transilvaniei în a doua jumătate a secolului al XVII-lea</i> , în „Banatica”, 22, 2012, p. 119-134.				
BALOTĂ, Anton, <i>Vitejii lui Ștefan cel Mare</i> , în „Studii și Articole de Istorie”, IX, 1967, p. 43-64.				
CĂZAN, Ileana, Eugen Deniz, <i>Marile puteri și spațiul românesc în secolele XV-XVI</i> , București, 2001.				
CERNOVODEANU, Paul, <i>Răscola seimenilor și dorobanților din București la 1655</i> , București, 1961.				
CONSTANTINESCU, Al., <i>Instituții militare în Țările Române (sec. XIV-XVI)</i> , în „Studii și Articole de Istorie”, 21, 1973, p. 110-118.				
COSTĂCHEL, Valeria, Petre P. Panaitescu, Andrei Cazacu, <i>Viața feudală în Țara Românească și Moldova (secolele XIV-XVII)</i> , București, 1957.				
GRIGORAȘ, Nicolae, <i>Instituții feudale în Moldova. I. Organizarea de stat până la mijlocul secolului al XVIII-lea</i> , București, 1971.				
*** <i>Instituții feudale din Țările Române. Dicționar</i> , coord.: Ovidiu Sachelarie și Nicolae Stoicescu, București, 1988.				
MAXIM, Mihai, <i>Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor româno-otomane în Evul Mediu</i> , București, 1993.				
MURGESCU, Bogdan, <i>Istorie românească-istorie universală (600-1800)</i> , București, 1999.				
NEAGOE, Claudiu, <i>O scurtă istorie a românilor</i> , vol. II: <i>Secolele XV-XVII</i> , Editura Ars Docendi, București, 2015.				
Sin, Rodica, <i>Dicționar de termeni socio-profesionali și politico-militari din cronici (sec. XVI-XVIII)</i> , Buzău: Editgraph, 2009.				
STOICESCU, Nicolae, <i>Curtenii și slujitorii. Contribuții la istoria armatei române</i> , București, 1968.				
IDEM, <i>Sfatul domnesc și marii dregători în Țara Românească și Moldova (sec. XIV-XVII)</i> , București, 1968.				
IDEM, <i>Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova, sec. XIV-XVII</i> , București, 1971.				
8.2. Aplicații: Seminar / Laborator / Teme de casă		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite

1	Mari bătăli ale românilor în sec. XIV-XV	4	Dezbaterea, analiza comparativă, statistica, investigarea critică a surselor istorice, studiul de caz
2	Mari bătăli ale românilor în secolul al XVI-lea	2	
3	Mari bătăli ale românilor în secolul al XVII-lea	2	
4	Organizarea militară la români în relatările călătorilor străini din secolele XV-XVII	2	
5	Obligațiile militare ale domnilor români față de Imperiul Otoman	2	
6	Legăturile politice și militare dintre cele trei țări românești	2	

Bibliografie:

[CANTACUZINO, Mihai banul], *Istoria politică și geografică a Țării Românești de la cea mai veche a sa întemeiere până la anul 1774 dat mai întâiu la lumină în limba grecească la anul 1806 de frații Tunusli*, tradusă de G. Sion, București, 1863.

CANTEMIR, Dimitrie, *Descriptio Moldaviae (Descrierea Moldovei)*, București, 1973.

*** *Călători străini despre Țările Române*, vol. I, îngrijit de Maria Holban, București, 1968; vol. II, îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru și Paul Cernovodeanu, București, 1970; vol. III, îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru și Paul Cernovodeanu, București, 1971; vol. V, întocmit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, 1973; vol. VI, partea I, îngrijită de M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru și partea a II-a, îngrijită de Mustafa A. Mehmet, București, 1976; vol. VIII, îngrijit de Maria Holban (redactor responsabil), M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, 1983.

CHALCOCONDIL, Laonic, *Expuneri istorice. Creșterea puterii turcești. Căderea împărăției bizantine*, ediție îngrijită de Vasile Grecu, București, 1958.

COSTIN, Nicolae, *Scrieri*, vol. I, ediție de Svetlana Korolevski, Chișinău, 1990.

CRĂCIUN, Ioachim, *Cronicarul Szamosközy și însemnările lui privitoare la români, 1566-1608*, Cluj, 1928.

*** *Cronici turcești privind Țările Române. Extrase*, vol. I, sec. XV-mij. sec. XVII, întocmit de Mustafa A. Mehmed, București, 1966.

*** *Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI, publicate de Ioan Bogdan*, ediție revăzută și completată de Petre P. Panaitescu, București, 1959.

*** *Documenta Romaniae Historica, D. Relații între Țările Române*, vol. I: 1222-1456, București, 1977.

*** *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare (1374-1437)*, vol. II, ediție îngrijită de Mihai Costăchescu, Iași, 1932.

*** *Documente turcești privind istoria României*, vol. I (1455-1774), editat de Mustafa Ali Mehmet, București, 1976.

DEL CHIARO, Anton Maria, *Revoluțiile Valahiei*, traducere de S. Cris-Cristian, Iași, 1929.

GRECEANU, Radu logofătul, *Istoria domniei lui Constantin Basarab Brâncoveanu Voievod (1688-1714)*, ediție de Aurora Ilieș, București, Editura Academiei, 1970.

GUBOGLU, Mihail, *Șapte documente turcești din arhivele Brașovului privind relațiile Transilvaniei cu Poarta Otomană la începutul secolului al XVII-lea*, în „Revista Arhivelor”, VIII, 1965, nr. 1, p. 213-256.

IDEM, *Crestomație turcă. Izvoare narative privind istoria Europei centrale și orientale (1263-1683)*, București, 1977.

IORGA, Nicolae, *Scrieri de boieri. Scrieri de domni*, ediție de Ruxandra Mihăilă, București, 1999.

*** *Istoria Țării Românești 1290-1690. Letopisețul Cantacuzinesc*, ediție critică întocmită de C. Grecescu și D. Simonescu, București, 1960.

*** *Letopisețul de când s-a început Țara Moldovei – Letopisețul lui Ștefan cel Mare –*, ediție îngrijită de G. Mihăilă, București, 2006.

*** *Letopisețul Țării Moldovei. Grigore Ureche. Miron Costin. Ion Neculce*, ediție îngrijită de Tatiana Celac, Chișinău, 1990.

MAXIM, Mihai, *Noi documente turcești privind Țările Române și Înalta Poartă (1526-1602)*, Brăila, 2008.

IDEM, *O istorie a relațiilor româno-otomane, cu documente noi din arhivele turcești*, vol. I: *Perioada clasică (1400-1600)*, Brăila 2012; vol. II: *De la Mihai Viteazul la fanarioți (1601-1711/1716)*, Brăila, 2013.

*** *Mihai Viteazul în conștiința europeană*, vol. I: *Documente externe*, coordonatori: Ion Ardeleanu, Vasile Arimia, Gheorghe Bondoc, Mircea Mușat, București, 1982.

MOXA, Mihail, *Cronica universală*, ediție critică de G. Mihăilă, București, 1989.

POPESCU, Radu vornicul, *Istoriile domnilor Țării Românești*, ediție critică de Const. Grecescu, București, 1963.

SIMONESCU, Dan, *Cronica lui Balthasar Walter despre Mihai Viteazul în raport cu cronicile interne contemporane*, în

„Studii și Materiale de Istorie Medie”, III, 1959, p. 7-99.
 SPHRANTZES, Georgios, *Memorii 1401-1477*, ediție critică de Vasile Grecu, București, 1966.
 TAHSIN, Gemil, *Documente turcești inedite (sfârșitul sec. XVI și sec. XVII)*, în „Revista Arhivelor”, XLIII, 1981, nr. 3, p. 351-361.
 IDEM, *Fetiș-nâme a sultanului Mehmed al II-lea privind campania din 1476 împotriva Moldovei*, în „Revista Arhivelor”, XLIV, 1982, nr. 3, p. 252-258.
 URECHE, Grigore, *Letopisețul Țării Moldovei*, ediție de Petre P. Panaitescu, București, 1956.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

- ❖ corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor pedagogice însușite la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților comunității;
- ❖ competențele procedurale și atitudinale ce vor fi achiziționate la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților asociațiilor profesionale și angajatorilor din domeniul învățământului gimnazial și liceal.

10. Evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea și coerența tratării unui subiect abordabil în manieră explicativă și argumentativă și a unui subiect de analiză și interpretare	Examen (oral)	50%
10.5 Seminar / Laborator / Tema de casă	Analiza produselor, a intervențiilor studentului în activitățile de seminar și a evaluării periodice Participarea la realizarea și prezentarea referatului, pentru elaborarea căruia se vor folosi cel puțin 6 surse bibliografice	Activitate de seminar Referat Evaluare parțială	10% 20% 20%
10.6 Standard minim de performanță	Cunoștințe care dovedesc parcurgerea materiei, dar fără a demonstra abilități, priceperi sau deprinderi de lucru individual.		
10.7 Standard maxim de performanță	Însușirea cunoștințelor care dovedesc parcurgerea materiei; Formarea abilităților, priceperilor și deprinderilor de a obține informația, a o prelucra, de a ajunge la o perspectivă personală asupra problematicei; Capacitatea de a argumenta și de a elabora un material cu caracter științific.		

Data completării 24 septembrie 2021	Titular de curs: 	Titular de seminar:	Data aprobării în Consiliul departamentului, 30 septembrie 2021	Director de departament, (prestator)	Director de departament, (beneficiar),
---	---	---------------------	---	---	---